

7523/31
4 6111-1000
DZIEJE

NAJNOWSZE

KWARTALNIK

POŚWIĘCONY

HISTORII

XX WIEKU

4 - 1977

W zeszycie 4/1977 roku publikują swe prace m. in.:

Andrzej Bartnicki, prof. dr hab., Instytut Historyczny Uniwersytetu
Warszawskiego, Warszawa

Krzysztof Dunin-Wąsowicz, prof. dr hab., Instytut Historii PAN,
Warszawa

Stefan Kieniewicz, prof. dr hab., Instytut Historyczny Uniwersy-
tetu Warszawskiego, Warszawa

Lech Trzeciakowski, prof. dr hab., Instytut Historii Uniwersytetu
im. Adama Mickiewicza, Poznań

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik IX

1977

4

Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk
Zakład Narodowy im. Ossolińskich
Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk
1977

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Jan Borkowski, Marian Marek Drozdowski, Krzysztof Dunin-Łasowicz, Eugeniusz Duraczyński, Hanna Jędruszczak, Piotr Łossowski, Marian Malinowski, Zygmunt Mańkowski, Waldemar Michowicz, Stanisław Sierpowski, Henryk Siabek, Witold Stankiewicz, Jerzy Janusz Terej, Jan Tomicki, Roman Wapiński, Wojciech Wrzeński, Janusz Żarnowski

REDAKTOR

Czesław Madajczyk

SEKRETARZ

Stanisława Lewandowska

Adres Redakcji

Instytut Historii PAN

Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 31 02 61

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1977.
Nakład: 1200 egz. Obj. ark. wyd. 19,10, ark. druk. 12,25, ark. form. A₁
16,30. Papier druk. sat. kl. III, 80 g, 70 × 100. Oddano do składania
21 VII 1977. Podpisano do druku 8 XI 1977. Druk ukończono w listo-
padzie 1977 r. Wrocławska Drukarnia Naukowa. Zam. nr 1423/77 — F-10
Cena zł 30.—

SPIS TREŚCI

Marek Krasicki — Polska „akcja kolonialna” w Ameryce Łacińskiej w latach 1929-1939	3
Andrzej Bartnicki, Joanna Mantel-Niećko — Rola armii w najnowszych dziejach Etiopii	21
Przemysław Grudziński — Przyszłość Europy w koncepcjach prezydenta Franklina D. Roosevelta	53
Krzysztof Dunin-Wąsowicz — Ucieczki z obozów koncentracyjnych. Część II	63

DYSKUSJE I POLEMIKI

Stefan Kieniewicz — Wpływ zaboru rosyjskiego na świadomość społeczeństwa polskiego	105
Lech Trzeciakowski — Wpływ zaboru pruskiego na świadomość społeczeństwa polskiego	117

MISCELLANEA

Pavol Čarnogurský — Ze wspomnień o stosunkach polsko-słowackich w latach 1939-1944 wstęp, przypisy i przekład Janusza Berghauzena	129
---	-----

RECENZJE

J. Chlebowczyk, Procesy narodotwórcze we wschodniej Europie środkowej w dobie kapitalizmu (od schyłku XVIII do początków XX w.) — Andrzej Kwilecki	157
T. Dohnalowa, Rozwój transportu w Wielkopolsce w latach 1815-1914 — Ryszard Kołodziejczyk	161
Akten zur deutschen auswärtigen Politik 1918-1945 — Janusz Sobczak	164
J. Radziejowski, Komunistyczna Partia Zachodniej Ukrainy. Węzłowe problemy ideologiczne — Zdzisław J. Winnicki	168
M. Paździora, Górnośląska Narodowa Partia Robotnicza po zamachu majowym 1926-1937 — Krzysztof Rzepa	171
W. Dobrzycki, Granica zachodnia w polityce polskiej 1944-1947 — Michał Gnатовski	173
K. Skubiszewski, Zachodnia granica Polski w świetle traktatów — Michał Gnатовski	178
L. Janicki, Partie polityczne w systemie prawnym Republiki Federalnej Niemiec — Janusz Sobczak	181
Mechanizmy polskich migracji zarobkowych — Ewa Anuszevska	185
Polacy w Austrii — Marek Krasicki	186

ZYCIE NAUKOWE

Wrocławska konferencja naukowa na temat zbrodni hitlerowskich wobec Niemców — Alfred Konieczny	189
Dyskusja nad syntezą dziejów Warszawy (1795-1914) — Barbara Pożnańska	190

СОДЕРЖАНИЕ

Марек Красицки — Польская „колониальная акция” в Латинской Америке в 1929—1939 годах	3
Анджей Бартницки, Иоанна Мантель-Нецько — Роль армии в новейшей истории Эфиопии	21
Пшемислав Грудзиньски — Будущее Европы в концепциях президента Франклина Д. Рузвельта	53
Кшиштоф Дунин-Вонсович — Побег из концлагерей (ч. II)	63

ДИСКУССИИ И ПОЛЕМИКИ

Стефан Кеневич — Как факт вхождения польских земель в состав России влиял на сознание польского общества	105
Лех Тшецяковский — Как факт вхождения польских земель в состав Пруссии влиял на сознание польского общества.	117

РАЗНОЕ

Павел Черногурски — Из воспоминаний о польско-словацких отношениях в 1939—1944 годах (со вступлением и примечаниями Януша Бергхаузена)	129
РЕЦЕНЗИИ	157
НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ	189

TABLE DES MATIÈRES

Marek Krasicki — Les «activités colonialistes» de la Pologne dans l'Amérique Latine dans les années 1929-1939	3
Andrzej Bartnicki, Joanna Mantel-Niećko — Le rôle de l'armée dans l'histoire la plus récente de l'Ethiopie	21
Przemysław Grudziński — L'avenir de l'Europe dans les conceptions du président Franklin D. Roosevelt	53
Krzysztof Dunin-Wąsowicz — Les fuites des camps de concentration (partie II)	63

DISCUSSIONS ET POLÉMIQUES

Stefan Kieniewicz — L'influence de la partie de Pologne annexée par la Russie sur la conscience de la société polonaise	105
Lech Trzeciakowski — L'influence de la partie de Pologne annexée par la Prusse sur la conscience de la société polonaise	117

MISCELLANÉES

Pavol Čarnogurský — Des souvenirs sur les rapports polono-slovaques dans les années 1939-1944 (avant-propos, les annotations et la traduction de <u>Janusz Berghauzen</u>)	129
---	-----

CRITIQUE ET ANALYSE DE LIVRES	157
---	-----

VIE SCIENTIFIQUE	189
----------------------------	-----

CONTENTS

Marek Krasicki — Polish Colonisation in Latin America in the Years 1929-1939	3
Andrzej Bartnicki, Joanna Mantel-Niećko — The Role of the Army in the Latest History of Ethiopia	21
Przemysław Grudziński — Europe's Future as seen by President Franklin D. Roosevelt	53
Krzysztof Dunin-Wąsowicz — Escapes from Concentration Camps. (Part II)	63

DISCUSSION AND POLEMICS

Stefan Kieniewicz — The Effect of the Russian Partition of Poland on the Awareness of Polish Society	105
Lech Trzeciakowski — The Effect of the Prussian Partition of Poland on the Awareness of Polish Society	117

MISCELLANEA

Pavol Čarnogurský — Recollections of the Polish-Slovak Relations in the Years 1939-1945 (An Introduction, Notes and translation by <u>Janusz Berghauzen</u>)	129
---	-----

REVIEWS	157
-------------------	-----

SCIENTIFIC LIFE	189
---------------------------	-----

INHALTSVERZEICHNIS

Marek Krasicki — Die polnische „Kolonialaktion“ in Lateinamerika in den Jahren 1929-1939	3
Andrzej Bartnicki, Joanna Mantel-Niećko — Die Rolle der Armee in der neuesten Geschichte Äthiopiens	21
Przemysław Grudziński — Die Zukunft Europas in den Konzeptionen des Präsidenten Franklin D. Roosevelt	53
Krzysztof Dunin-Łasowicz — Die Fluchten aus den Konzentrationslagern (Teil II)	63

DISKUSSIONEN UND POLEMIKEN

Stefan Kieniewicz — Der Einfluss des russischen Teilungsgebietes auf das Bewusstsein der polnischen Gesellschaft	105
Lech Trzeciakowski — Der Einfluss des preussischen Teilungsgebietes auf das Bewusstsein der polnischen Gesellschaft	117

MISZELLANEEN

Pavol Čarnogurský — Aus den Erinnerungen über die polnisch-slowakischen Beziehungen in den Jahren 1939-1944 (Einleitung, Anmerkungen und Übersetzung von <u>Janusz Berghauzen</u>)	129
---	-----

REZENSIONEN	157
-----------------------	-----

WISSENSCHAFTLICHES LEBEN	189
------------------------------------	-----

